

TRŽIŠTE OSIGURANJA U SLOVENIJI U 2015. GODINI

Insurance market of Slovenia in 2015

Slovenija je posljednjih nekoliko godina napravila niz pozitivnih pomaka i na taj način smanjila razliku u stupnju razvoja slovenskog gospodarstva u odnosu na prosječni stupanj razvoja u EU-a, na što je utjecala ekonomska kriza, pri čemu se narušila makroekonomska ravnoteža, usporio gospodarski rast te pogoršao materijalni položaja stanovništva. Gospodarska situacija se popravlja, usporavanje gospodarskih aktivnosti završeno je još 2014., a prošle godine nastavljen je trend gospodarskog oporavka. Pozitivna ekonomska klima ima značajan utjecaj na tržište osiguranja.

U 2015. godini na osigurateljnom tržištu Slovenije, koja se uvrštava među srednje razvijene europske države, poslovalo je 16 društava za osiguranje, 2 društva za reosiguranje, 3 mirovinska društva, 6 podružnica stranih osiguravajućih društava i 2 nadzorna tijela Agencije za nadzor osiguranja (AZN). Među osiguravajućim društvima, zbog osnivanja osiguravajućeg društva CDA 40 d. d., na tržištu je bilo jedno društvo više nego godinu ranije, 9 kompozitnih društava, 5 životnih osiguaratelja i 8 neživotnih.

Broj članica Slovenskog udruženja osiguratelja (Slovensko zavarovalno združenje, SZZ), postupno se povećava od početka poslovanja - od pet članova koji su i utemeljili Udruženje 1992. do 20 članica koliko ih je bilo 2015. godine. Podaci izneseni u prezentaciji temelje se na podacima društava članica SZZ-a, za koje se procjenjuje da predstavljaju 99,3 % slovenskog tržišta osiguranja. U 2015. godini članovi SZZ-a su opseg poslovanja, izraženog u bruto obračunatoj premiji, koja je 2013. i 2014. padala, povećali za slabih 2 % na 1.975,4 milijuna eura. S rastom od 5,7 posto, vodeća su životna osiguranja, čiji udio u ukupnom poslovanju iznosi 28,6 % (565,9 milijuna eura), te je u odnosu na 2014. godinu povećan za 1 postotni bod. Neživotna osiguranja također pokazuju rast, od 0,5 % (1.409,4 milijuna eura) te u ukupnoj premiji imaju udio od 71,4 posto. Gustoća osiguranja porasla je i kod životnih i kod neživotnih osiguranja i zajedno iznosi 957,6 eura. Uzimajući u obzir prosječnu godišnju stopu rasta potrošačkih cijena, koja je 2015. iznosila -0,5 %, premija članica SZZ-a je u odnosu na prethodnu godinu realno porasla 2,5 %. Penetracija osiguranja smanjena je za 0,1 postotni bod te je iznosila 5,1 %.

Usporedba obračunate premije po vrstama neživotnih osiguranja pokazuje da premija zdravstvenih osiguranja, koja je prošle godine bila 2,4 % viša, predstavlja više od trećine (33,6 %) premije neživotnih osiguranja i gotovo četvrtinu (24,5 %) ukupne premije. Nakon toga slijedi osiguranje kopnenih motornih vozila (15,7 i 11,2 posto), osiguranje od odgovornosti pri korištenju motornih vozila (15,6 i 11,2 posto), ostala osiguranja od odgovornosti (8,4 i 6 posto), osiguranje od požara i elementarnih nepogoda (8,2 i 5,9 posto) i osiguranje od nezgode (6,7 i 4,8 posto).

Četiri najveća osiguravajuća društva, Zavarovalnica Triglav d. d., Adriatic Slovenica d. d., Vzajemna zdravstvena zavarovalnica d. v. z. i Zavarovalnica Maribor d. d., drže 71,2 % tržišta osiguranja članica SZZ-a. Redoslijed osiguravajućih društava po visini tržišnog udjela također je isti. Njihov ukupni udio se u odnosu na 2014. smanjio 0,9 postotnih bodova. Među njima je u 2015. samo Vzajemna zdravstvena zavarovalnica d. v. z. ostvarila porast tržišnog udjela. Lider među članovima SZZ-a ostaje Zavarovalnica Triglav d. d., koja je vodeća i u neživotnim i u životnim osiguranjima, dok je na području zdravstvenih osiguranja najmoćnija Vzajemna zdravstvena zavarovalnica d. v. z. Od 14 članica koje u 2015. godini bilježe rast premije, najuspješnija je bila Modra zavarovalnica d. d. s rastom od 23,5 posto, što je ujedno i najveći rast u području životnog osiguranja. Kod neživotnih osiguranja najviše je rasla premija ERGO osiguranja – podružnica u Sloveniji, 32,5 posto.

Broj društava za osiguranje sa sjedištem u inozemstvu, koji u Sloveniji neposredno obavljaju poslove osiguranja, povećao se sa 692 u 2014. godini na 716 u 2015. godini. Među njima je prošle godine bilo 119 aktivnih te su na slovenskom tržištu osiguranja ostvarili 13,6 milijuna eura premije i isplatili 5,5 milijuna eura za štete.

I neka slovenska osiguravajuća društva izravno ugovaraju osiguranja u drugim državama članicama EU. Opseg takvih poslova je mali. Prema podacima AZN-a, ta su društva u 2014. ostvarila samo 1,5 milijuna eura premija, najviše u Hrvatskoj (36,7 %), Nizozemskoj (29,1 %) i Njemačkoj (18,1 %). Do 2014. godine slovenska osiguravajuća društva nisu imala registriranih podružnica u EU, a prošle je godine, prvi put u povijesti slovenskog osiguranja, članica SZZ-a obavljala poslove osiguranja putem takve podružnice, registrirane u Hrvatskoj (Adriatic Slovenica d. d., podružnica Zagreb).

S obzirom na ostvarenu premiju, osiguranje, pod okriljem SZZ-a, predstavlja važan segment gospodarstva. U državnu blagajnu iz industrije osiguranja dolazi više od 56,8 milijuna eura poreza od ugovorenih polica osiguranja. S obzirom na prirodu svog poslovanja, industrija osiguranja značajan je investitor, kako u zemljišta i građevinske objekte tako i u financije, a investicije su prošle godine iznosile više od 4 milijarde eura, što značajno utječe na cijelo gospodarstvo. Uza sve to, ne mogu se zanemariti ni životna osiguranja kod kojih

su osiguravajuća društva na temelju njihove štedne komponente namijenila gotovo jednu milijardu eura sredstava za ulaganja u korist osiguranika koji su na sebe preuzeli rizik ulaganja.

Nakon nekoliko godina priprema, slovenska industrija osiguranja je 2015. dočekala i novi Zakon o osiguranju, u koji je implementirana direktiva Solventnost II i drugi s njom povezani europski propisi. Prema saznanjima AZN-a, sva osiguravajuća društva bila su spremna za novi sustav i na vrijeme su ispunile postavljene zahtjeve.

U skladu s nedavnim izmjenama mirovinskog zakona, osiguratelji i mirovinska društva tijekom 2015. pripremali su se i za uvođenje fondova za ulaganje sredstava životnih osiguranja (početak provedbe 1. 1. 2016.). Radilo se i na pripremi Bijele knjige o mirovinskim osiguranjima, koja definira niz mjera kako bi se osigurala odgovarajuća razina mirovina za buduće generacije te istovremeno iznosi prijedloge poreznih poticaja za dopunska mirovinska osiguranja.

Na području zdravstvenih osiguranja, Ministarstvo zdravlja prošle je godine izradilo strateška polazišta i napravilo analizu zdravstvenog sustava, u okviru koje je bila iznesena i procjena smislenosti dobrovoljnog dopunskog zdravstvenog osiguranja. Provodio se i projekt definiranja gospodarskih aspekata slovenskog zdravstvenog sustava u kojem se predlagalo ustanovljavanje dvije zdravstvene košarice, međutim odgovora iz ministarstva još nema.

U 2015. godini krenula je i priprema za izdvajanje iz sustava fiskalizacije računa koji su plaćeni u gotovini. SZZ je po uzoru na druge zemlje tražila poseban status za osiguravajuća društva, ali su iznimke bile usko ograničene. Tako su osiguratelji bili prisiljeni prilagoditi informatičku podršku i, u nekim slučajevima u svoje sustave poslovanja uvesti fiskalne blagajne, što je s obzirom na vrlo kratko pripremno razdoblje i istovremenu pripremu za Solventnost II, predstavljalo veliki problem za tako kompleksnu djelatnost kao što je osiguranje.

Izmjena zakonodavstva neizravno se umiješala u osiguranje i u nekim drugim područjima. Ponovno smanjenje stope sufinanciranja premije poljoprivrednih osiguranja, kasno donošenja novog Zakona o izvansudskom rješavanju potrošačkih sporova, prijedlog novog Zakona o zaštiti potrošača, prijedlog novog Zakona o potrošačkim kreditima, samo su neke od njih.